

GRĮŽIMAS IŠ ISPANIJOS KĄ REIKIA ŽINOTI?

RENKUOSI
LIETUVĄ

KUO PASIRŪPINTI PRIEŠ IŠVYKSTANT?

Apie išvykimą praneškite savivaldybės gyventojų registrai (isp. Padrón municipal de habitantes).

Nacionalinės policijos užsieniečių biure (isp. Policía Nacional Oficina de Extranjería) rekomenduojama užsisakyti išvykimo deklaravimą patvirtinančią pažymą. Pažymai gauti reikės užpildyti formą „Modelo 790“.

Prieš išvykdami nepamirškite panaikinti Ispanijos rezidento statuso. Dėl statuso panaikinimo turite kreiptis į Nacionalinės policijos užsieniečių biurą (isp. Policía Nacional Oficina de Extranjería). Statuso panaikinimui turite pristatyti užpildytą pažymą EX18, asmens tapatybės dokumentą ir teisės gyventi Ispanijoje pažymėjimą.

Nutraukite nuomos, komunalinių paslaugų teikėjų (elektros, dujų) ir kitas sudarytas sutartis. Nutraukę sutartį gausite atšaukimo numerį, kurį pateiksite bankui automatiniam mokėjimo už paslaugas sustabdymui.

Jei Ispanijoje dar turite finansinių įsipareigojimų ar lieka jūsų nekilnojamojo turto, banko sąskaitą pakeiskite į nenuolatinio gyventojų. Jei įsipareigojimų neturite, sąskaitą uždarykite.

KOKIAIS DOKUMENTAIS PASIRŪPINTI?

Darbo sutartys, algalapiai

PD U1

Norėdami gauti U1 formą, patvirtinančią nedarbo socialinio draudimo laikotarpius Ispanijoje, pateikite prašymą šalies Užimtumo tarnybai (isp. Servicio Publico de Empleo Estatal). Dokumentui gauti turėsite pateikti užsieniečio identifikacinį numerį (isp. NIE).

Nepamirškite gauti savo gydymo išrašų.

PD U2

Pažymą galite gauti, jei jau gaunate nedarbo išmoką (isp. *prestación por desempleo*), esate užsiregistravę vietiniame Užimtumo tarnybos skyriuje (isp. *Servicio Publico de Empleo Estatal*) ir norite ją persikelti į Lietuvą.

Dokumentai, įrodantys vaikų pabaigtą ugdymo programą ar jos dalį; pažymos iš lituanistinės mokyklos (jei mokytasi).

Ispanijoje įgyti diplomai, rekomendacijos, vairuotojo pažymėjimas

GRĮŽIMAS SU VAIKAIS

Grįždami su vaikais, iš anksto pasidomėkite, kokią ugdymo įstaigą jie galėtų lankyti, su pasirinkta mokykla aptarkite adaptacijos klausimus ir pateikite prašymą stoti į eilę mokyti (internetu arba mokykloje). Iš užsienio grįžtantiems vaikams numatyta pagalba: didesnis finansavimas, individualizuota pagalba integruojantis, išyginamosios klasės, papildomos lietuvių k. pamokos ir pan. Lietuvoje auga specializuotų mokyklų iš užsienio grįžusiems vaikams integruoti tinklas.

Vaikas, kurio gimimo metu bent vienas iš tėvų yra Lietuvos pilietis, net jei gimė užsienyje, įgyja Lietuvos Respublikos pilietybę. Vaikai, kurie gimdami įgijo Lietuvos pilietybę, o kitos valstybės pilietybę įgijo iki 18 metų, gali išsaugoti daugybine pilietybę.

Ispanijoje gimusio vaiko įtraukimas į apskaitą

Jei bent vienas iš tėvų vaiko gimimo metu yra Lietuvos pilietis, vaiko gimimas turi būti įtrauktas į apskaitą Lietuvoje. Dokumentus dėl Ispanijoje gimusio vaiko gimimo įtraukimo į apskaitą turi pateikti vienas iš vaiko tėvų, Lietuvos Respublikos pilietis. Teiktini dokumentai:

prašymas įtraukti vaiko gimimą į apskaitą

tėvų asmens tapatybę patvirtinantis dokumentai

Ispanijoje išduotas vaiko gimimo liudijimas ir jo vertimas į lietuvių kalbą

Dokumentus dėl vaiko gimimo įtraukimo į apskaitą galima pateikti LR civilinės metrikacijos įstaigai, LR atstovybei Ispanijoje arba internetu per Registru centro savitarną.

Jeigu Ispanijoje gausite gimimo liudijimo tarptautinę A formos pažymą (isp. Certificación Internacional del Acta de Nacimiento), jės nereikės versti į lietuvių kalbą. Jeigu bus teikiama ne A formos pažyma, o vaiko gimimo liudijimas (isp. Certificado de nacimiento), reikės vertimo į lietuvių kalbą. Tvirtinimo pažymos (Apostille) Ispanijoje išduotam dokumentui nereikės.

PIRMIEJI ŽINGSNIAI GRĮŽUS Į LIETUVĄ

1

Gyvenamoji vieta

Deklaruokite gyvenamąją vietą per 1 mėn. internetu www.epaslaugos.lt arba nuvykę į savivaldybę ar seniūniją, kurioje gyvenate.

Privalomasis sveikatos draudimas (PSD)

Jeigu grįžę iš Ispanijos kurį laiką nedirbate ir nesate draudžiamas valstybės lėšomis, [sumokėkite PSD](#) [įmokas](#).

2

3

Sveikatos priežiūros įstaiga

Pasirinkite ir prisiregistruokite medicinos įstaigoje, kuri yra [sudariusi sutartį su Teritorine ligonių kasa](#) dėl paslaugų teikimo ir apmokėjimo.

Banko sąskaita

Dauguma bankų leidžia atsidaryti sąskaitą internetu. Turėdami el. bankininkystę ir prisijungimo duomenis prie elektroninių valdžios vartų galėsite registruotis ir teikti prašymus įvairioms institucijoms, deklaruoti gyvenamąją vietą.

4

5

Darbas

Jeigu darbo ieškosite tik grįžę – [registruokitės Užimtumo taryboje \(UŽT\)](#). Čia jums padės susirasti darbą arba persikvalifikuoti.

Išmokos

Jeigu grįžę neturite pajamų, galite susumuoti Ispanijoje įgytą darbo stažą ir kreiptis dėl socialinių išmokų į „[Sodra](#)“ arba [gyvenamosios vietos savivaldybę](#).

6

PRIVALOMASIS SVEIKATOS DRAUDIMAS (PSD)

Lietuvoje apdraustuoju laikomas tas, už kurį mokamos PSD įmokos arba kuris jas moka pats. Jei grįžę kurį laiką nedirbate ir nesate draudžiamas valstybės lėšomis, PSD įmokas turite mokėti savarankiškai. Įmokas reikia mokėti nuo pat gyvenamosios vietos deklaracijos Lietuvoje pradžios. Apsidraudę pasirinkite pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigą ir šeimos gydytoją.

Kas draudžiamas valstybės lėšomis?

Moksleiviai ir
dieninių studijų
studentai

UŽT registruoti
bedarbiai

Vienas iš tėvų, auginantis
vaiką iki 8 m. arba bent
du nepilnamečius vaikus

Asmenys,
gaunantys bet
kurios rūšies pensiją

ir kitos asmenų grupės, kurias galite rasti www.vlk.lt

Jei nedeclaravote išvykimo iš Lietuvos, Lietuvoje jums galėjo susikaupti PSD skola. Taip atsitinka todėl, kad PSD įmokas renkanti „Sodra“ neturėjo duomenų apie išvykimą ir tai kėlė jums prievolę mokėti PSD įmokas. Asmuo gali būti draustas PSD tik vienoje šalyje, tad jei buvote draustas Ispanijoje, o Lietuvoje tuo tarpu susikaupė skola, ją galite panaikinti „Sodrai“ pateikę A1 pažymą iš Ispanijos, kurią galite gauti iš Valstybinės socialinės apsaugos įstaigos (isp. Tesorería General de la Seguridad Social). Ją galima pateikti prisijungus prie asmensinės „Sodros“ paskyros, siunčiant el. paštu info@sodra.lt (laiškas turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu) arba kreipiantis į teitorinį „Sodros“ skyrį.

DARBAS GRĮŽUS Į LIETUVĄ

Lietuva grįžtantiesiems gali pasiūlyti įvairių darbo vietų. Darbo užmokestis Lietuvoje jau ilgą laiką kyla, remiantis Valstybės duomenų agentūros duomenimis, vidutinis atlyginimas nuo 2018 m. iki 2022 m. padidėjo net 83,5%. Grįžę galite registruotis Užimtumo taryboje, kur gausite pagalbą ieškodami darbo, galėsite įgyti naują kvalifikaciją, tobulinti esamas kompetencijas. UžT svetainėje galima rasti ir paklausiu profesijų sąrašą, kuris atnaujinamas pagal kiekvieno mėnesio laisvų darbo vietų skaičių.

Ieškodami darbo internete atkreipkite dėmesį ne tik į plačiai žinomus Lietuvos darbo paieškos tinklapius (www.cvonline.lt, www.cvbanks.lt, www.cv.lt, [linkedin](https://www.linkedin.com)), bet ir į specialiai grįžtantiems iš užsienio skirtus projektus: Gal į Lietuvą, Work In Lithuania. Šalyje sparčiai plečiasi ir tarptautinės įmonės, ieškančios patirties užsienyje turinčių, užsienio kalbomis kalbančių darbuotojų.

• Ispanijoje įgytų diplomų pripažinimas

Jeigu aukštąjį išsilavinimą įgijote Ispanijoje ir ketinate toliau studijuoti Lietuvoje, jums reikės įgyto diplomo pripažinimo. Jį atlieka Studijų kokybės vertinimo centras arba įgaliotoji aukštoji mokykla. Lietuviams, užsienyje praleidusiems bent 3 m., stojant į Lietuvos aukštąsias mokyklas papildomai pridedamas vienas konkursinis balas. Užsienyje įgyto mokslo (meno) daktaro laipsnio pripažinimą atlieka Lietuvos mokslo taryba.

• Ispanijoje įgytų kvalifikacijų pripažinimas

Ar jums reikės pripažinti įgytą kvalifikaciją Lietuvoje priklauso nuo profesijos: ar ji yra reglamentuojama (pvz., taikoma medicams, teisininkams, mokytojams ir kitoms profesijoms, kurias galite pasitikrinti Reglamentuojamų profesijų sąrašė). Reglamentuojamas profesijas pripažįsta atskirai prie atitinkamų ministerijų esančios komisijos. Jei jūsų profesija nereglamentuojama, apie kvalifikacijos tinkamumą spręs pats darbdavys.

NUOTOLINIS DARBAS

Lietuva su Ispanija yra pasirašiusi dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, apsaugančią nuo mokesčių mokėjimo abiejose šalyse. Pagal šią sutartį, pajamos yra apmokestinamos tik toje šalyje, kurioje asmuo yra rezidentas. Jei gyvenate Lietuvoje ir dirbate Ispanijos darbdaviui – pajamos apmokestinamos Lietuvoje.

Nors Lietuva su Ispanija turi dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, apsaugančią nuo mokesčių mokėjimo abiejose šalyse, iš darbo santykių gaunamas užmokestis yra automatiškai apmokestinamas gyventojų pajamų mokesčiu (GPM).

Jeigu asmuo faktiškai Ispanijoje išbuvo ištisai ar su pertraukomis trumpiau nei 183 dienas, jam tai komaria bota apmokestinimo taisyklė ir jis gali pasirinkti apmokestinti Ispanijoje gautas pajamas nuolatinio rezidavimo šalyje – Lietuvoje. **Kaip tai padaryti:**

- iš anksto susitarti su darbdaviu Ispanijoje, jog iš darbo santykių gautos pajamos bus apmokestinamos Lietuvoje ir tam užpildyti reikiamą formą Ispanijoje. Pagal bendrą tvarką deklaruoti Ispanijoje pagal darbo sutartį gautas pajamas Lietuvos valstybinei mokesčių inspekcijai (VMI);

arba

- pasibaigus kalendoriniams metams atlikti mokesčių deklaraciją Ispanijoje ir susigražinti sumokėtus mokesčius, pateikus pažymą FR0594 iš VMI, patvirtinančią, jog pajamos buvo apmokestintos Lietuvoje.

Jeigu darbuotojo fizinė darbo vieta faktiškai ir pagal darbo sutartį yra Ispanijoje ir dėl to asmuo praleidžia daugiau nei 183 dienas šalyje, mokesčiai mokami Ispanijoje. Jei norėsite susigražinti permokėtus mokesčius Ispanijoje, VMI galėsite išsimti rezidavimo vietą patvirtinančią

FR0254 formą.

Atvykimo išmoka

Jei užsienyje gyvenote bent 5 pastaruosius metus, o grįžę neterminuotai įsidarbinate Lietuvoje pagal profesiją, įtrauktą į aukštą pridėtinę vertę kuriančių profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvoje, sąrašą, ir gaunate ne mažesnę negu 4,1 MMA darbo užmokestį, galite pretenduoti į valstybės skiriamą vienkartinę atvykimo išmoką (4,1 MMA).

Dėl išmokos gavimo sąlygų kreipkitės į UŽT (el. pašto adresu: atvykimoismoka@uzt.lt)

Nedarbo išmoka Lietuvoje gali būti skirta UŽT registruotam bedarbiui, jei jis turi bent 12 mėn. nedarbo draudimo stažą per paskutinius 2,5 metų. Ispanijoje įgytas darbo stažas gali būti susumuotas „Sodrai“ pateikus PD U1 formą.

Išmoka mokama 9 mėn., o ją apskaičiuojant atsižvelgiama į pajamas gautas Ispanijoje.

Nedarbo išmokos perkėlimas iš Ispanijos

Grįžę į Lietuvą galite dar 3 mėn. gauti Ispanijoje paskirtą nedarbo išmoką (isp. **prestación por desempleo**) pateikę formą PD U2. Išmokos dydis išliks toks, koks jau buvo apskaičiuotas Ispanijoje. Svarbu, kad iki išvykimo į Lietuvą bent 4 savaites gautumėte išmoką. Grįžę į Lietuvą per 7 d. užsiregistruokite UŽT ir pateikite PD U2 formą.

MOTINYSTĖS / TĖVYSTĖS/ VAIKO PRIEŽIŪROS IŠMOKOS

Norint gauti motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros

išmokas, Lietuvoje reikia turėti bent 12 mėn. motinystės socialinio draudimo stažą per pastaruosius 2 metus. Jei Lietuvoje įgyto stažo pritrūktų, bus atsižvelgiama į Ispanijoje sukauptą stažą. Ispanijoje sukauptas stažas įrodomas pristatant formą EI 04. Prašymą išduoti formą

galite pateikti dar būdami Ispanijoje. Jeigu turite elektroninius prisijungimus, prašymą išduoti dokumentą pateikite Valstybiniam socialinės apsaugos institutui (isp. Instituto nacional de la seguridad social), jeigu prisijungimų neturite, prašymą teikite Valstybinei socialinės apsaugos įstaigai (isp. Tesorería General de la Seguridad Social) arba grįžę į Lietuvą kreipkitės į „Sodrą“ dėl tarpininkavimo su Ispanijos įstaiga dėl stažo patvirtinimo. Sumuojant stažą būtina, kad asmuo per paskutinius 24 mėnesius būtų dirbęs Lietuvoje. Nustatant išmokos dydį atsižvelgiama tik į Lietuvoje gautas pajamas.

VAIKO PRIEŽIŪROS
ATOSTOGŲ TRUKMĖ
LIETUVOJE
iki 3 metų

Vienkartinė išmoka gimus vaikui

Jei į Lietuvą grįžtate su vaiku iki 1 m., galite kreiptis į savivaldybę dėl vienkartinės išmokos gimus vaikui.

Išmoka vaikui

Vaikams iki 18 m. (tam tikrais atvejais – iki 23 m.) yra mokamos kas mėnesinės vaiko išmokos. Jei visa šeima iš Ispanijos grįžta gyventi į Lietuvą, vaiko išmokos bus skiriamos Lietuvoje. Dažnai savivaldybė prašo pateikti įrodymą, kad išmokos vaikui (isp. Prestaciones por hijos a cargo) Ispanijoje yra nutrauktos. Dėl įrodymo kreipkitės į Nacionalinį socialinės gerovės institutą (isp. Instituto Nacional de la Seguridad Social).

SENATVĒS PENSIJOS DIRBUSIESIEMS ISPANIJOJE

Lietuvoje senatvės pensija skiriama asmenims:

sulaukusiems
senatvės pensijos
amžiaus

turintiems bent minimalų
pensijų socialinio
draudimo stažą

15 m.

MINIMALUS DARBO
STAŽAS PENSIJAI
LIETUVOJE

Jei darbo stažo Lietuvoje pritrūks, stažas įgytas Ispanijoje bus sumuojamas. Analogiškai, jei Ispanijoje nesukauptėte minimalaus stažo pensijai (čia jis siekia 15 m.), galite susumuoti Lietuvoje įgytą stažą, o jeigu bendrai turėsite 15 m., galėsite kreiptis dėl ispaniškos pensijos. Nustačius teisę į pensiją kiekviena šalis mokės savo pensijos dalį: Ispanija mokės už Ispanijoje įgytą stažą, Lietuva – už Lietuvoje įgytą stažą. Atėjus pensiniam amžiui „Sodra“ pati susisieks su Ispanijos institucijomis dėl stažo patvirtinimo – jums patiems dėl stažo sumavimo rūpintis nereikia.

Lietuvoje sukauptą stažą galite patikrinti www.sodra.lt
Dėl Ispanijoje sukaupto stažo turite kreiptis į Valstybinį socialinės apsaugos institutą (isp. Instituto Nacional de la Seguridad Social).

Pensinis amžius Ispanijoje ir Lietuvoje skiriasi. Pensiją Ispanija pradės mokėti tik tuomet, kai sulauksite pensinio amžiaus pagal Ispanijos įstatymus (šiuo metu 65–67 m.). Šiuo metu Lietuvoje moterų pensinis amžius siekia 64 m., vyrų – 64 m. ir 6 mėn.

Privačiuose fonduose sukauptos pensijos mokėjimu reikės pasirūpinti patiems, todėl išsisaugokite pensijų fondų kontaktus.

VAIRAVIMAS LIETUVOJE

Ispanijoje išduotas vairuotojo pažymėjimas galioja kaip ir lietuviškasis, tad su juo galite drąsiai vairuoti ir Lietuvoje iki dokumento galiojimo pabaigos.

Norėdami pasikeisti pažymėjimą į lietuvišką, papildomų egzaminų laikyti neturėsite. VĮ „Regitra“ padalinyje pateikite:

asmens tapatybės kortelę ar pasą

vairuotojo medicininę pažymą

Ispanijoje išduotą vairuotojo pažymėjimą

Jei jūsų šeimos nariai – Ispanijos piliečiai, nepamirškite, kad norėdami būti Lietuvoje ilgiau nei 90 d. per pusmetį jie turės gauti teisės gyventi Lietuvoje pažymėjimą. Jei į Lietuvą kartu su LR piliečiu atvyksta užsieniečiai šeimos nariai, jie iškart gali kreiptis dėl teisės nuolat gyventi pažymėjimo, galiojančio 10 m. Prašyma reikia pateikti per 3 mėn. nuo atvykimo į Lietuvą (svetainėje www.migracija.lt). Iš anksto pasirūpinkite reikalingais dokumentais: santuokos liudijimu dokumentais, pagrindžiančiais, kad LR pilietis kurį laiką gyveno Ispanijoje ar kitoje ES valstybėje po 2004 m. gegužės 1 d (pavyzdžiui, Ispanijoje išduotas leidimas gyventi, studijų, darbo ar nuomos sutartis).

KUR KREIPTIS?

Raskite visą Jums reikalingą informaciją
apie grįžimą vienoje vietoje!

www.renkuosilietuva.lt

Renkuosi Lietuvą

8 800 22922

(nemokami skambučiai iš Lietuvos)

+370 525 14352

(skambinant iš užsienio)

renkuosilietuva@iom.int

Nemokamos psichologinės konsultacijos:

psichologas@iom.int

Laukiame sugrįžtant namo!

GLOBALI LIETUVA

Informacija parengta 2023 m. rugpjūčio mėn.